

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te MOORSLEDE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	19241-19265
Instellingsnummer	19265
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Ann Dejonckheere
Adres	Pastorijstraat 2 - 8890 MOORSLEDE
telefoon	056-50.96.97
fax	056-50.55.83
e-mail	directie.slyps@moorsledegem.be
website	www.moorsledegem.be
Bestuur van de instelling	VZW VBS Moorsledegem
Adres	Pastorijstraat 2 - 8890 MOORSLEDE
Scholengemeenschap	MOORSLEDEGEM
Adres	Pastorijstraat 2 - 8890 MOORSLEDE
CLB	Vrij CLB Roeselare
Adres	Kattenstraat 65 - 8800 ROESELARE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	05-11-12; 06-11-12; 08-11-12; 09-11-12
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09-11-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	05-12-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ingrid Ocket
Teamleden	Francis Vandenbroucke
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	14
3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT.....	16
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Curriculum.....	20
4.1.1 Onderwijsaanbod	20
4.2 Evaluatie.....	21
4.2.1 Evaluatiepraktijk	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	25
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	25
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisscholen van Dadizele en Slypskapelle profileren zich als één geheel. Ze vormen sinds twee jaar een pedagogische eenheid met drie verschillende vestigingsplaatsen die sterk verankerd zijn in de plaatselijke gemeenschap. De schoolteams zetten zich in om samen te evolueren naar een brede school waar kinderen verschillende talenten kunnen ontwikkelen. Dit is een opvallend kenmerk van de prille samenwerking.

Onder het beleid van de vernieuwingsgezinde directeurs krijgen diverse aspecten van schoolontwikkeling extra stimulansen. Verschillende prioriteiten op korte en lange termijn sturen systematisch en doelgericht een aantal ontwikkelingsprocessen aan. Deze leidden er eveneens toe dat de samenhang tussen de teamleden aanzienlijk verhoogde. De school straalt een voelbare sfeer van “allen samen school maken” uit. Dit komt de onderwijskwaliteit zeker ten goede. De teamleden spannen zich met een groeiend verantwoordelijkheidsbesef in om hun onderwijsaanbod conform de leerplannen en de daarbij horende visies uit te werken. Het leerkrachtenteam engageert zich met een opmerkelijke bereidheid om de geprogrammeerde vernieuwingen structureel in de dagelijkse werking op te nemen.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming in de kleuterafdeling en ICT in de lagere afdeling en de resultaatsverplichting voor de leergebieden wiskunde, muzische vorming in de lagere afdeling. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van het welzijnsbeleid en de regelgeving, de kwaliteit van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

De resultaten na doorlichting zijn voor zowel de kleuter- als de lagere afdeling positief.

De kleuterafdeling levert inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming geïntegreerd en gradueel na te streven. Hiervoor hanteert ze het referentiekader van de eigen onderwijskoepel. Bijkomende schoolafspraken sturen en ondersteunen de uitwerking en de inhoudelijke invulling van de thema's. In enkele klassen leidt dit tot een doelgericht en breed onderwijsaanbod. De thema's zijn er afgestemd op de beleavingswereld en het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De leerkrachten verrijken er doordacht hun hoeken en de kleuters krijgen er veel kansen om handelend, explorerend en experimenterend kennis, vaardigheden en inzichten op te doen. In andere klassen heeft dit nog groeikansen. De leerkrachten zijn er minder vertrouwd met de didactische en methodologische uitgangspunten van het referentiekader.

De leerkrachten volgen de ontwikkeling van hun kleuters plichtsbewust op. Alhoewel ze over het algemeen over een degelijke beeldvorming van de kleuters beschikken, zijn de observatiecriteria die ze hiervoor hanteren niet altijd duidelijk. De school voorziet ook genormeerde kleutertests. Alle resultaten wendde de leerkrachten aan om - indien nodig - op kindniveau te remediëren of extra stimulansen te voorzien. De positieve ontwikkeling van de kleuters bevestigt de effecten van die inspanningen.

In de lagere afdeling streven de leerkrachten de eindtermen voor wiskunde op een systematische manier na. Ze plannen hun onderwijsaanbod doelgericht op basis van een uniform onderwijsleerpakket. Er is een vrij evenwichtige benadering van de diverse leerdomeinen. Ervaringsgericht rekenen in reële contexten komt in enkele klassen minder aan bod. De school heeft meerdere outputgegevens die wijzen op voldoende leerprestaties. Leerkrachten gebruiken in hoofdzaak methodegebonden toetsen om de aangeboden leerinhouden te evalueren. Ze maken voor verschillende domeinen foutenanalyses. Op basis hiervan integreren ze stelselmatig eerstelijnszorg in hun aanbod. Daarnaast neemt de school ook genormeerde tests af. Er worden verschillende handelingsgerichte zorgverbredende acties opgezet voor de begeleiding van de leerlingen die erop uitvallen.

De lagere afdeling implementeert stapsgewijs vernieuwingen voor het leergebied muzische vorming. Dit zorgt ervoor dat er momenteel een degelijk breed en gradueel onderwijsaanbod is, dat in ruime mate voor de verschillende leerdomeinen de realisatie van de eindtermen garandeert. De school laat zich hiervoor inspireren door een onderwijspakket, maar integreert ook klasoverstijgende muzische activiteiten die het groepsgevoel bevorderen. Het vernieuwingsproces is nog niet voltooid. Vooral de evaluatie- en de

rapporteringspraktijk pakken de meeste leerkrachten nog niet aan conform de uitgangspunten van de deelleerplannen. Er is wel groeiende duidelijkheid over mogelijke bijsturingen. Het verdere implementatieproces is voldoende doelgericht en planmatig uitgetekend en impliceert zo behoorlijke slaagkansen.

De school levert waardevolle inspanningen om de eindtermen ICT na te streven. Ze stuurt de leerkrachten sterk aan om vanuit de vooropgestelde eindtermen een volledig, gegradeerd en geïntegreerd aanbod te plannen. ICT-leerlijnen en –lesfiches ondersteunen het aanbod in alle klassen en garanderen een verticale samenhang voor het verwerven van de ICT-competenties. Dit schooljaar experimenteert de school met een brede evaluatie- en rapporteringspraktijk in de bovenbouw. Het is nog niet duidelijk hoe dit ook in de onderbouw inspirerend zal werken.

Trouw aan haar visie ondersteunt de school de leerkrachten doelgericht met het oog op een passend onderwijsaanbod. De leerkrachten streven vooral een stevige basis voor lezen, schrijven en rekenen na, zonder dat ze daarbij de aandacht voor een brede vorming verwaarlozen. Kinderen kunnen meestal ontwikkelen binnen een stimulerend pedagogisch klimaat dat aansluit bij hun leefwereld. Verschillende leerkrachten bieden werk- en groeperingsvormen aan die het actief en zelfstandig leren bevorderen. Ze zorgen voor een krachtig leerklimaat waarin ze de eerstelijnszorg voor de kinderen ten volle opnemen. Enkeligen kunnen dit nog versterken. De school staat open voor ontwikkeling. Ze onderzoekt stelselmatig hoe ze haar onderwijsaanbod kan verruimen en optimaliseren.

De school heeft een visie op haar evaluatiepraktijk en plande enkele acties om het proces kwaliteitsvolle impulsen te geven. Deze verlopen doelgericht vanuit de vernieuwing van het aanbod van enkele leergebieden. De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk blijkt uit de waardevolle acties die vooral vanuit de zorgwerking worden opgezet. De leerkrachten gebruiken evaluatiegegevens om de leerlingen te ondersteunen met een gepaste zorgverlening. Op schoolniveau leidden de leerlingenresultaten al tot een bijsturing van het onderwijsaanbod met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs in de hele school.

Uit het onderzoek van het algemeen beleid komt naar voor dat de school de zorg voor haar kwaliteit ter harte neemt. Ze doet er alles aan om “samen school te maken” volgens de verwachtingen van de overheid, zowel op onderwijskundig, wettelijk als infrastructureel vlak. De directeurs leiden de scholen op een democratische, participatieve, maar kordate manier wat de teamleden waarderen. De open cultuur, de positieve ingesteldheid van alle personeelsleden en de wijze van besluitvorming zijn belangrijke pijlers om samen te blijven werken aan de verrijking en optimalisering van de dagelijkse praktijk. Het groeiende besef van het belang van zelfevaluatie is hiervoor een voornaam fundament.

Deze doorlichting wordt afgesloten met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming
ICT

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling levert inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie geïntegreerd en gradueel na te streven. De leerkrachten plannen een voldoende doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de kleuters kansen krijgen om op een betrokken manier wiskundige inzichten en vaardigheden te verwerven. De verschillende domeinen krijgen meestal evenwichtige aandacht. De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de kleuters nauwgezet op en stemmen er hun aanbod op af. De positieve ontwikkeling van de kleuters bevestigt de effecten van de inspanningen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling levert inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming vanuit verschillende invalshoeken doelgericht na te streven. De thematische werking zorgt voor een natuurlijke samenhang tussen de verschillende domeinen. Enkele leerkrachten creëren krachtige en muzische leeromgevingen waarbinnen ze de kleuters ruime kansen bieden om te beschouwen, te creëren en te reflecteren. Ze volgen de betrokkenheid van hun kleuters nauwgezet op en stemmen er hun aanbod op af. De positieve sfeer die uit muzische resultaten en activiteiten blijkt, bevestigt de effecten van de inspanningen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie

Voldoet

Curriculum	Het uitgangspunt voor de planning van het onderwijsaanbod in de
Onderwijsaanbod	kleuterafdeling is de thematische werking. Die garandeert een breed en krachtig
Referentiekader	samenhangend aanbod met integratie van alle leergebieden en leerdomeinen.
Planning	Om dit efficiënt te realiseren, hanteert de school het referentiedocument van de
Evenwichtig en volledig	eigen koepel. Formele afspraken sturen de inhoudelijke invulling en de
Brede harmonische vorming	uitwerking van de thema's. Alle leerkrachten vertrekken vanuit een algemene
Actief leren	brainstorming. Sommigen rubriceren dit volgens een sjabloon dat een breed
Samenhang	aanbod ondersteunt en in de hand werkt. Vervolgens ordenen alle leerkrachten
	hun ideeën volgens de vier ervaringsituaties en koppelen ze er doelgerichte
	activiteiten aan. Sinds vorig schooljaar selecteren ze hiervoor -naast de
	ontwikkelingsaspecten en de ontwikkelingslijnen- ook passende leerplandoelen
	aan de hand van de digitale zoeker van de koepel. De analyse van de
	planningsdocumenten toont echter dat de wijze waarop de leerplandoelen
	worden geselecteerd zeer variabel is: van erg grondig en afgestemd op de
	klasactiviteiten tot eerder oppervlakkig. Het systeem is in enkele klassen weinig
	geïmplementeerd en de leerkrachten kunnen er maar in beperkte mate
	aantonen dat hun onderwijsaanbod voldoende breed is. Bovendien zorgt deze
	manier van werken ervoor dat er minder tot geen aandacht meer is voor de
	ontwikkelingslijnen waardoor de verticale samenhang wordt gehypothekeerd. De
	schoolspecifieke groeilijnen voor de activiteiten in de hoeken en voor
	verschillende leeractiviteiten moeten de gradatie en de continuïteit bijkomend
	ondersteunen. Sommige leerkrachten wenden ze echter niet doelbewust aan.

De leerkrachten hebben een planning van de thema's die in de loop van het schooljaar aan bod zullen komen. Teamlidafhankelijk is hierbij ook nog ruimte om in te spelen op occasionele gebeurtenissen. Naast de kalendergebonden thema's werken sommige leerkrachten ook thema's uit die nauw aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Globaal genomen kan nog meer aandacht gaan naar thema's met originele invalshoeken. De leerkrachten brengen de ouders altijd op de hoogte van het lopende thema. De kleuters krijgen kansen om attributen mee te brengen. Dit verhoogt hun betrokkenheid aanzienlijk. Tevens laat dit de leerkrachten toe om in te spelen op de interesses van de kleuters. De leerkrachten maken gebruik van verschillende werkvormen en activiteiten om de vooropgestelde doelen na te streven. In enkele klassen is er een doordachte hoekenverrijking in functie van het actuele thema, in andere klassen is dit eerder beperkt. Niet iedereen slaagt er even systematisch in om rijke en gevarieerde leersituaties te creëren waarbij de kleuters al handelend, explorerend en experimenterend kennis, vaardigheden en inzichten opdoen. Voor het leergebied muzische vorming steunen de leerkrachten vooral op de eigen ervaring om bij de muzische verwerking van een activiteit de klemtoon te leggen op één of meerdere domeinen. De kleuters krijgen kansen om te experimenteren en te exploreren met allerlei materialen. Ze leren nieuwe technieken stapsgewijs en kunnen ze dan toepassen in vrije vormgeving. Maar omdat het leerplan muzische vorming nog niet in alle klassen is geïmplementeerd, komt het leergebied niet overal even goed uit de verf. In enkele klassen krijgt het experimenteren met verschillende materialen en technieken weinig kansen. Er wordt er vooral gewerkt naar model met een accent op knippen en plakken en tekenen met stift.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De kleuterafdeling gaat accuraat om met de onderwijstijd. Om tijdverlies te voorkomen, voorziet ze buffertijd bij het begin en het einde van de schooldag. Verschillende leerkrachten vinden een goed evenwicht tussen geleide en vrije activiteiten. In enkele klassen beperken de kijk- en luistertijd tijdens klassikale momenten de creatieve en probleemoplossende exploratiedrang van de kleuters.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Er is voldoende basismateriaal aanwezig om de ontwikkelingsdoelen na te streven.
Voor wiskundige initiatie zijn er voldoende leer- en andere middelen die kansen bieden om ervaringen op te doen met meten, wegen, hoeveelheden, sorteren, seriëren, vergelijken,...
Het team maakte afspraken over gradatie in de klaskalenders, het puzzelgebruik en het soort hoeken. Dit is echter nog vatbaar voor uitbreiding. De klas- en de hoekeninrichting zijn niet overal even rijk en doordacht. De klassen bieden een wisselend beeld wat betreft een uitnodigende en gezellige sfeer en de aankleding van de hoeken. De aanwezigheid van uitdagende en aantrekkelijke materialen in het kader van het lopende thema is soms groot maar soms ook schaars. Via computerprogramma's krijgen de kleuters bijkomend gerichte oefenkansen voor onder meer wiskundige initiatie.

Materieel beheer
Infrastructuur

Doorgaans is er in de klassen een mezzanine. Dit vergroot niet alleen de beschikbare ruimte, maar creëert ook mogelijkheden om de klasruimte in te richten met meer afgeschermd en geborgen hoeken.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing	De leerkrachten observeren zeer geregeld de ontwikkelingsvoortgang van de kleuters voor een aantal aspecten gerelateerd aan de wiskundige ontwikkeling en de muzische vorming. Ze noteren opvallende gegevens in een observatieschrift en/of in hun weekevaluatie. De observatiecriteria die ze hiervoor hanteren zijn soms onduidelijk. Nochtans bieden hun referentiekaders hier gelijkgerichte impulsen voor. Sommige teamleden baseren hun houvast nog sterk op hun eigen ervaring en zijn nog weinig vertrouwd met aspecten van de ontwikkelingslijnen. De school voorziet onder meer voor het leergebied wiskundige initiatie enkele genormeerde testen. De resultaten wendt ze aan om - indien nodig - op kindniveau te remediëren of extra stimulansen te voorzien. De resultaten op de genormeerde eindtesten, waarvan de inhoud een duidelijke link heeft met de domeinen getallen en ruimte, wijzen op schoolniveau op voldoende rendement. De school heeft een kindvolgsysteem om de ontwikkeling van de kleuters op langere termijn in kaart te brengen. Vorig schooljaar stapte ze over op een digitaal systeem. Momenteel is het vooral het zorgteam dat het aanwendt. De leerkrachten zijn nog niet sterk met het systeem vertrouwd en registreren er weinig in waardoor de doeltreffendheid nog beperkt is. Algemeen is het nog geen gewoonte om gegevens over de ontwikkeling op langere termijn in kaart te brengen en aan te wenden.
Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig Interne / externe communicatie	De ouders ontvangen systematisch schriftelijke informatie over het klasthema, de geplande en de afgelopen activiteiten. De foto's op de website hebben eveneens een informatieve functie. Meermaals per jaar bespreken de leerkrachten met de ouders de ontwikkelingsevolutie van hun kleuter. Ze bereiden deze bespreking grondig voor en streven ernaar de ouders te informeren over de verschillende ontwikkelingscomponenten. Hiervoor ontwikkelde de school een volgkaart. De klemtoon ervan ligt echter nog op mogelijke ontwikkelingsvertraging en niet op talenten.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	De leerkrachten investeren in een degelijke beeldvorming. Voor de aanvang van het schooljaar organiseren ze overgangsgesprekken en huisbezoeken waarin ze aandacht hebben voor de totale ontwikkeling van de kleuters. Ook op het multidisciplinair overleg wordt de ontwikkeling van de kleuters systematisch besproken. Analyse van de planningsdocumenten toont aan dat enkele leerkrachten ervaring hebben met een gevarieerd en gedifferentieerd activiteitenaanbod dat aansluit bij de beginsituatie van de kleuters. Hun ondersteunende zorgtussenskomsten zijn geïntegreerd in de hoekwerking en gebeuren klasintern met homogene of heterogene groepssamenstelling. Ondersteuning voor muzische aspecten zijn eerder zeldzaam terug te vinden en beperken zich tot occasionele ondersteuning tijdens de activiteiten. In enkele gevallen remediëren de leerkrachten nogal sterk via werkblaadjes. Zo krijgen de kleuters minder kansen om hun werkwijze of denkproces te verwoorden en is er minder zicht op de denkontwikkeling die bij de kleuters plaatsvindt. Bij de oudste kleuters biedt het systeem van teamteaching kansen om de begeleiding van de kleuters doordacht aan te pakken. De leerkrachten van de andere klassen kunnen op enkele momenten beroep doen op de ondersteuning van de zorgleerkracht. Die interventies zijn doelgericht: de zorgjuf houdt in een logboek bij wat ze met welke kleuters doet en ze evalueert dit ook.

Professionalisering Op klasniveau zijn er een aantal zeer goede initiatieven die nog niet genoeg doorstromen naar het hele team. De interne expertise wordt nog niet optimaal benut.
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen Enkele leerkrachten volgen op regelmatige basis nascholing gericht op de specificiteit van de kleuterdidactiek.

Kwaliteitszorg Sommige leerkrachten hebben voor de implementatie van het netgebonden referentiekader en de verschillende leerplannen nog extra ondersteuning nodig. De wijze waarop ze invulling geven aan de didactische en methodologische uitgangspunten van het referentiekader hebben nog groeikansen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling heeft veel aandacht voor de opbrengst van haar wiskundeonderwijs en bereikt doorgaans de eindtermen met de leerlingen. De leraren voorzien voldoende leertijd, een graduele opbouw, ondersteunende leermiddelen en een vrij evenwichtig aanbod van de onderscheiden leerdomeinen. De individuele leervorderingen worden goed opgevolgd. Vooral voor leerlingen die moeilijkheden ondervinden, is er een sterke doelgerichte leerbegeleiding.

Curriculum De leraren van de lagere school maken gebruik van een actueel
Onderwijsaanbod onderwijsleerpakket. Dit vormt de voornaamste leidraad die het
Referentiekader onderwijsaanbod stuurt. Er is voor dit pakket gekozen nadat verschillende
Planning methodes met elkaar zijn vergeleken. Het gebruik van het uniform pakket zorgt
Evenwichtig en volledig in belangrijke mate voor een gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Er is vanuit
Samenhang het pakket een vrij evenwichtige benadering van de diverse leerdomeinen.
Brede harmonische vorming In nogal wat klassen zorgen leraren voor extra werkbundels voor bijvoorbeeld
Actief leren metend rekenen, cijferen of bewerkingen. Het domein ‘problemen oplossen’
daarentegen wordt soms minder systematisch geprogrammeerd. De school kan
er beter over waken dat het evenwicht over de verschillende leerdomeinen in de
klaspraktijk overal gegarandeerd blijft.
Veelal voorzien leraren in ‘onthoudboekjes’ als ruggensteun voor de leerlingen.
Op schoolniveau zijn recent de afspraken over de referentiematen voor metend
rekenen herzien met dezelfde bedoeling. Een aantal leraren voorziet
daarenboven in onder meer individuele ‘groeiboekjes’ waarmee de leerlingen op
ervaringsgerichte wijze vulling kunnen geven aan sommige begrippen.
De leraren maken gebruik van ‘scheurblokken’ die deel uitmaken van het
onderwijspakket. Hoewel dit initieel bedoeld is als niveaudifferentiatie benutten
de meesten dit vooral als middel om uitlooptaken te voorzien voor leerlingen die
hun taken vlugger afwerken. Dit verhoogt de effectieve leertijd, maar verloopt
niet altijd even doelgericht. In enkele klassen maken de leraren systematisch
gebruik van een extra aanbod en uitdaging voor leerlingen die meer aankunnen.
De horizontale samenhang over de leerdomeinen van wiskunde met andere
leergebieden wordt niet systematisch nagestreefd. De wiskundelessen zijn
overwegend cursorisch opgebouwde leergangen. Er zijn weinig linken met de
leefwereld van de kinderen, met wereldoriëntatie of met de actualiteit.
Leraren stimuleren af en toe het (inter)actief leren van de kinderen. Daarvoor
voorzien ze in leergesprekken, ondersteunende materialen, partnerwerk of
specifieke werkvormen zoals hoekenwerk of peertutoring. Dit steunt soms meer
op persoonlijke inzichten dan op een gedragen schoolvisie. Soms blijven voor de
hand liggende kansen onbenut om bijvoorbeeld verschillende oplossingswijzen te
stimuleren of leerlingen hun werkwijze te laten verwoorden.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren programmeren voldoende onderwijstijd voor wiskunde. Doorgaans spenderen ze dagelijks in elke leerlingengroep één lestijd. Daarnaast zijn er regelmatig oefenmomenten tijdens hoeken-, contract- of zelfstandig werk of aan de computer.

De lessen wiskunde starten meestal vanuit een klassikale en frontale instructie die de individuele oefenfase voorafgaat

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt naast de werkboeken van het onderwijsleerpakket over voldoende klassikale en individuele leermiddelen om het wiskundeonderwijs te ondersteunen. Die worden in de klaspraktijk ook geregeld aangewend om het inzichtelijk leren te ondersteunen, te visualiseren of in te oefenen. Leraren maken eerder uitzonderlijk gebruik van levensechte materialen of contexten als uitgangspunt of als middel om het wiskundeonderwijs herkenbaar te maken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De leraren volgen de leerlingen van nabij. Tijdens de inoefenfase hebben ze oog voor hoe leerlingen vorderen en voor eventuele problemen. Tijdens die momenten bieden ze hulp of verlengde instructie aan leerlingen die daar nood aan hebben. Vaak volgt er een onmiddellijke controle van het individueel werk. In een aantal gevallen kunnen leerlingen gebruik maken van autocorrectief materiaal. Sommige leraren blikken dagelijks terug op individuele vorderingen en houden daarover geheugensteuntjes bij in hun klasboek en/of zorgschrift. De leraren peilen periodiek naar de leerstofbeheersing met methodegebonden toetsen. Dit staat vooral in functie van de rapportering. Doorgaans meten ze daarbij de vorderingen voor de meeste leergebieden.

Bij de halfjaarlijkse proefwerken is het onduidelijk waarom vaak afgeweken wordt van de proeven van het leerstofpakket en waarom andere of extra vragen toegevoegd worden. Leraren verantwoorden dit als middel om de scores niet te hoog te laten worden of om een duidelijker lay-out aan te bieden. In de praktijk blijkt echter dat technisch-cognitieve vaardigheden extra bevraagd worden en er minder uitgegaan wordt van realistische contexten. Het zou goed zijn om dit verder te analyseren en in verband te brengen met de vraagstelling en de resultaten van de koepelgebonden eindtesten.

Halfjaarlijks zijn er bijkomende testen van het leerlingenvolgsysteem. De resultaten hiervan betekenen vooral een bevestiging van de individuele leervorderingen. Dit wordt nog niet in kaart gebracht op langere termijn. Naar aanleiding van toetsen of testen maken de meeste leraren af en toe foutenanalyses waarbij ze peilen naar vaak voorkomende fouten. Veelal leidt dit tot interventies op klas- of op individueel niveau. Bij de foutenanalyses wordt minder gepeild naar oorzaken van rekenproblemen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Zowel in de perioderapporten als in de halfjaarlijkse rapporten krijgen de leerlingen een cijfermatige beoordeling over het beheersingsniveau van de verschillende leerdomeinen van wiskunde. De behaalde punten kunnen vergeleken worden met het klasgemiddelde en de mediaan. Vooral het domein problemen oplossen komt in die perioderapporten niet altijd aan bod. In die periodieke rapporten bepalen de leraren het puntengewicht van de afzonderlijke leerdomeinen autonoom. Dit wijst soms op het relatieve belang dat de leraar hecht aan bepaalde leerdomeinen. Soms is hierbij een onevenwicht waarbij technisch-cognitieve rekenvaardigheden primeren op een bredere toepasbaarheid van wiskundige vaardigheden.

Sommige leraren bereiden zich terdege voor op de individuele oudercontacten naar aanleiding van de halfjaarlijkse proeven. Daarbij maken ze per leerling en per leerdomein een korte synthese om de gesprekken tijdens het oudercontact te stofferen.

Begeleiding
 Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren investeren in een degelijke beeldvorming over de individuele vorderingen van wiskunde. Voor de aanvang van het schooljaar organiseren ze overgangsgesprekken en huisbezoeken waarin ze aandacht hebben voor onder meer individuele problemen met wiskunde. Bij de start van het schooljaar gaan ze met methodegebonden en/of eigen toetsen na of de leerstof na de vakantie nog in voldoende mate beheerst is.

Gedurende het schooljaar is er zowel tijdens de lessen als over langere periodes een degelijke opvolging van de leervorderingen en -problemen.

Alle leraren noteren in hun zorgschrift de moeilijkheden die leerlingen ondervinden. Dit leidt vaak tot doelgerichte interventies. Naargelang het probleem verloopt dit tijdens de eerstelijnszorg van de klasleraar of tijdens het zorguur met ondersteuning van zorgleerkrachten. Afhankelijk van het probleem kan dit zowel ondersteuning in de klas als klasexterne hulp zijn. Een aantal leraren voorziet in werkvormen die hun eerstelijnszorg systematiseren. Dit is bijvoorbeeld het geval met het gebruik van een zorgtafel, peertutoring voor cijferen, differentiatie en/of remediëring in het contractwerk en huistaken ...

In de meeste parallelklassen zijn er voor sommige leerdomeinen van wiskunde klasdoorbrekende niveaugroepen waarbij er in kleinere groepjes meer ondersteuning is voor de zwakkere leerlingen en meer uitdagende opdrachten voor de knappere leerlingen. De indeling van die niveaugroepen steunt op de resultaten van het leerlingenvolgsysteem, maar wordt flexibel toegepast.

Wanneer leraren nood hebben aan meer ondersteuning of overleg over individuele rekenproblemen formuleren ze dit op een 'zorgaanvraag'. In overleg met het zorgteam zoekt de school naar een gepaste leerbegeleiding. Zo nodig consulteert de school daarbij de ouders. De leraren van het zorgteam hebben een gewaardeerde en professionele inbreng.

Het geheel van de leerbegeleiding is van een degelijke kwaliteit, zowel wat betreft de beeldvorming, de eerstelijnszorg en de extra ondersteuning van leraren en leerlingen.

Professionalisering
 Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Professionaliseringsinitiatieven hebben vooral een gunstige invloed op de leerbegeleiding voor wiskunde, veelal via de ondersteuning vanuit het zorgteam. Het schoolteam evolueert duidelijk naar een meer handelingsgerichte aanpak van rekenproblemen.

Een aantal ingeburgerde gewoontes zijn het gevolg van teamgerichte reflectie en aanpak. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de referentiematen voor metend rekenen en de differentiatie in huistaken.

Het schoolbeleid erkent de autonomie van de leraren als voorwaarde voor het professioneel functioneren. Dit neemt niet weg dat goede interne praktijkvoorbeelden meer inspirerend kunnen aangewend worden.

Visieontwikkeling

De school hecht in de praktijk veel belang aan de meetbare opbrengst van haar wiskundeonderwijs. Het zou goed zijn zich intern te bezinnen over het relatieve belang van de verschillende leerdomeinen en over klemtonen die daarbij kunnen gelegd worden.

Kwaliteitszorg

De school neemt deel aan de eindtoetsen van de onderwijskoepel. Kennisname van de resultaten leidt vooral tot een bevestiging van de verwachtingen. De school kan echter nog meer werk maken van analyse van die resultaten als hefboom voor de kwaliteitsbewaking en -verbetering.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Het huidige onderwijsaanbod bevat voldoende indicaties dat de lagere afdeling de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate bereikt. Er is doorgaans een intentioneel en evenwichtig aanbod voor alle domeinen. De vorderingen van de leerlingen worden in voldoende mate opgevolgd.

Curriculum	De school voerde stapsgewijs een onderwijsleerpakket in om de lestijden
Onderwijsaanbod	muzische vorming te stofferen. Dit pakket is in belangrijke mate bepalend voor
Referentiekader	de muzische activiteiten in de klassen. In de klaspraktijk is er een evenwichtig,
Planning	gradueel opgebouwd, gevarieerd en breed aanbod van de diverse leerdomeinen
Evenwichtig en volledig	conform de eindtermen. De activiteiten steunen doorgaans op actuele inzichten
Samenhang	en er zijn vaak linken met leerinhouden van onder meer Nederlands, ICT en
Brede harmonische vorming	wereldoriëntatie. Er is minder vanzelfsprekende samenhang met de lopende
Actief leren	thema's van wereldoriëntatie, hoewel sommige individuele leraren daar in de
	mate van het mogelijke toch naar streven. Sommige leraren ervaren het als
	positief dat de methode nog ruimte laat voor een eigen inbreng, terwijl anderen
	zich beperkt voelen in het hebben van een eigen inbreng.
	Er is tijdens de lestijden muzische vorming doorgaans een opvallend
	evenwichtige aandacht voor zowel het beschouwen, het creëren als voor het
	plezier beleven aan de muzische activiteiten. Het onderwijsaanbod spreekt de
	kinderen aan en leraren getuigen dat het hen ook nieuwe inzichten bijbrengt.
	Een aantal leraren heeft nog minder ervaring met het leerdomein 'media', maar
	de meesten trachten zich dit toch eigen te maken.
	Tijdens de lessen muzische vorming maken de leraren vaak gebruik van
	verschillende werk- en groeperingsvormen, wat het (inter)actief leren bevordert.
	De school organiseert diverse klasoverstijgende of klasdoorbrekende activiteiten,
	feesten en projecten. Daarmee streeft ze vaak doelen van onder meer muzische
	vorming na. De school maakte een oplijsting van die activiteiten en doelen. Deze
	activiteiten hebben vaak ook een positieve invloed op het sociaal-emotioneel
	welbevinden en het groepsgevoel bij zowel leraren als leerlingen.
	De school speelt geregeld in op het cultureel aanbod in de gemeente en de regio.

Curriculum	De leertijd voor muzische vorming is voldoende. De school en de leraren brengen
Onderwijsorganisatie	het klasoverstijgend aanbod in rekening om de reguliere lestijden zo nodig aan te
Onderwijstijd	passen.
Klasmanagement	Sommige leraren ervaren moeilijkheden bij het respecteren van de voorziene
	tijdsindeling uit de methode. Dit heeft wellicht te maken met aanvangsfase van
	het gewijzigde curriculum.
	Tijdens de lessen benutten de leraren hun klasruimte vaak flexibel. Er zijn veelal
	vlotte overgangen tussen instructie, momenten van beschouwen, het creëren en
	toonmomenten. Dit is illustratief voor het feit dat leerlingen en leraren toch
	gewoon zijn om met gevarieerde werkvormen om te gaan, niettegenstaande de
	meeste klassen in regel een frontale klasopstelling hebben.
	In een uitzonderlijk geval kunnen vragen gesteld worden bij het inlassen van het
	zorguur tijdens een les muzische vorming.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leraren voorzien in de nodige materialen. Waar nodig maken ze ook gebruik van de mogelijkheden van de nieuwe media. Voor het leerdomein 'media' is er nood aan bijkomende leermiddelen. De school heeft de intentie om digitale camera's aan te schaffen.

In sommige gevallen ervaren leraren het niet als evident om voor elke les de nodige materialen te voorzien. De vraag stelt zich of een en ander niet meer gezamenlijk kan uitgebouwd en beheerd worden.

Individuele leraren nemen ondertussen bijkomende initiatieven zoals een muzische hoek in het hoekenwerk, een verkleedkoffer voor drama of een exporuite in de klas voor beeldopvoeding.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Tijdens de activiteiten zelf zijn er regelmatig momenten van reflectie op zowel het product als het leerproces. Veelal is er een onmiddellijke feedback door de leraar tijdens en op de activiteit. Leerlingen krijgen ook de gelegenheid om elkaar te evalueren.

Een aantal leraren blikt terug op de activiteiten in hun klasboek. Bij sommigen is er daarbij een nadrukkelijke terugkoppeling naar de nagestreefde doelen. Voor de meeste leraren is het nog niet duidelijk hoe ze op zowel korte als langere termijn moeten evalueren en hoe ze een onderscheid kunnen maken tussen proces- en productevaluatie. Er zijn wel particuliere initiatieven waarbij de evaluatiepraktijk voor muzische vorming breder en anders verloopt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het benutten van zelfevaluatie door de leerlingen, aanzetten tot portfolio en leerlingenmappen over muzische vorming.

Uit een bevraging (SWOT-analyse) van eind vorig schooljaar rond de prioriteit muzische vorming is geconcludeerd om eerst nog wat ervaring op te doen met de nieuwe aanpak. In een later stadium (schooljaar 2013-2014) de school focussen op een bredere evaluatiepraktijk van dit leergebied.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

In de maandrapporten komt een greep uit de leerdomeinen aan bod. In de halfjaarlijkse rapportering is er een feedback op alle leerdomeinen. Voorlopig rapporteren de leraren cijfermatig. Nogal wat leraren motiveren dit vanuit de vaststelling dat dit een positieve invloed heeft voor leerlingen die het wat moeilijker hebben voor de meer cognitieve leergebieden. In de huidige rapportering is het voor ouders meestal niet duidelijk als het behaalde cijfer slaat op het product, het proces of op attitudes.

Toch experimenteren sommige leraren al met een bredere rapporteringsvorm waarbij ze gebruik maken van beoordelingsschalen, zelfevaluatie en/of uitgeschreven appreciaties. Er zijn ook mogelijkheden om de schoolprioriteit rond meervoudige intelligentie hierbij te betrekken.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De school onderneemt nog geen systematische acties om de muzische talenten of noden van de leerlingen in kaart te brengen. Weliswaar komt dit occasioneel aan bod tijdens de overgangsgesprekken, maar beperkt zich tot de opvallende zaken.

De aard van veel muzische activiteiten zorgt vaak voor een continue begeleiding.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Binnen het geheel van nascholingsinitiatieven komen aspecten van muzische vorming voldoende aan bod, zowel tijdens teamgerichte als individuele nascholingen.

Het gebruik van het onderwijspakket betekent voor veel leraren een inspiratiebron en blikopener op een bredere praktijk. Een minderheid aan leraren heeft soms nog wat moeite met de doelgerichtheid van activiteiten die minder tot een afgewerkt product leiden en waarbij het leerproces en/of het muzisch plezier meer centraal staan.

Kwaliteitszorg Eind vorig schooljaar organiseerde de school een SWOT-bevraging rond muzische vorming. Dit resulteerde in een oplijsting van de eerste ervaringen met de nieuwe methode. Hieruit blijkt dat de school de implementatie van de vernieuwingen rond muzische vorming ernstig neemt en verder wil gaan dan het invoeren van een onderwijspakket. De reeds geplande reflectie op een bredere evaluatiecultuur en sommige aanwezige voorbeelden van goede praktijk kunnen voor het implementatieproces een bijkomende impuls betekenen.

3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

De lagere afdeling spant zich in om de eindtermen voor ICT na te streven. Het aanbod is doelgericht en planmatig uitgetekend en waar het kan geïntegreerd in het didactisch handelen. De evaluatie- en de rapporteringspraktijk is in de bovenbouw breed uitgewerkt.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De school levert waardevolle inspanningen om te voorzien in diverse randvoorwaarden om de ICT-eindtermen te kunnen nastreven. Er gaan diverse impulsen uit van de school en de scholengemeenschap om de ICT in de onderwijspraktijk te integreren. Zo zijn er op de website van de school heel wat toepassingen beschikbaar om ICT op geïntegreerde wijze te benutten. Er zijn ook lesfiches voorhanden die focussen op specifieke ICT-eindtermen. De ICT-leerlijn en –lesfiches zijn ondersteunend voor de graduele opbouw in het verwerven van de ICT-competenties. De leraren plannen op vrij regelmatige basis lessen of lesmomenten waarbij de leerlingen ICT hanteren. De frequentie waarmee dit verloopt verschilt nogal. Het schoolbeleid verwacht van de leraren dat ze het evenwicht van hun ICT-activiteiten op jaarbasis inventariseren op een document. Dit is gestructureerd volgens de ICT-eindtermen waardoor dit een breed aanbod in de hand werkt. De onderwijspraktijk toont dat dit voor sommige leraren een stimulerende invloed heeft, terwijl het in andere gevallen veeleer een verantwoordingsdocument is. Vooral in de klassen waar de pc vaker benut wordt, is er regelmatig een geïntegreerd gebruik van de ICT en een samenhang tussen het nastreven van ICT-eindtermen en doelen van onder meer wereldoriëntatie, wiskunde, Nederlands, ... Tijdens de lessen waarbij leerlingen gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van ICT vertonen ze veelal een hoge betrokkenheid.
---	--

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	Het is nog niet voor alle leraren even duidelijk in welke mate en op welke manier het complementair gebruik van computers in de klas en in het pc-lokaal een kruisbestuiving kan hebben. Er zijn wel afspraken over de frequentie en over een beurtrol wanneer ze het computerlokaal kunnen gebruiken. Het aantal computers, de mate waarin en de manier waarop de leraren de ICT-mogelijkheden in de klassen zelf geïntegreerd benutten, varieert sterk van klas tot klas. Dit is vooral afhankelijk van de inzichten, de ICT-competenties en –affiniteit van de respectieve leraren.
---	---

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

Tot op heden volgt de school een strategie van het scheppen van faciliterende voorwaarden en impulsen om de ICT-eindtermen te kunnen nastreven. Naargelang de materiële mogelijkheden in de respectieve vestigingsplaatsen legt ze daarbij eigen accenten. Hierbij voert ze een stimulerend beleid op meerdere sporen: computers in de klas, een pc-lokaal, de overstap naar digitale borden in enkele klassen en het aanbieden van allerlei software. Er is een samenwerkingsverband met een centrum voor volwassenenonderwijs dat haar (computer)lokaal heeft in één van de vestigingsplaatsen. De school maakt optimaal gebruik van die bijkomende mogelijkheid.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Vanaf het vierde leerjaar evalueren de leraren de ICT-competenties van de leerlingen op systematische wijze. Ze doen dit op basis van de eindtermen waarbij ze eveneens gebruik maken van zelfevaluatie door de leerlingen. Dit is een voorbeeld van goede praktijk dat bovendien inspirerend kan aangewend worden voor de evaluatie van andere vaardigheden en attitudes. Er is nog niet nagedacht om de vorderingen van individuele ICT-competenties op langere termijn in kaart te brengen en als uitgangspunt te nemen voor een gepast en zo nodig gedifferentieerd aanbod.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De evaluatiedocumenten voor ICT zijn in de bovenbouw tegelijkertijd het leerlingenrapport. De structuur en inhoud leidt tot een uitgebreide en brede rapportering. In de andere klassen rapporteren de leraren nog niet systematisch over ICT. In sommige gevallen brengen ze de ouders via nieuwsbrieven wel op de hoogte van websites of software die voor de kinderen ook vanop de pc thuis beschikbaar is.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren krijgen gaandeweg zicht op de ICT-competenties van de leerlingen. Er is nog geen systematiek om zicht te krijgen op de beginsituatie van de ICT-vaardigheden en -noden. Zo wordt niet systematisch nagegaan welke leerlingen thuis over een PC kunnen beschikken en hoe de school daar kan mee omgaan. Sommige leraren benutten de mogelijkheden van ICT om doelgericht te remediëren en/of te differentiëren door extra oefeningen aan te bieden op de computer in bijvoorbeeld het hoeken- of contractwerk. In enkele gevallen gebeurt dit ook voor knappere leerlingen die nood hebben aan meer uitdagende opdrachten.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school en scholengemeenschap stimuleren het gebruik van ICT. Er zijn echter nog vrij grote verschillen op de klasvloer. Om hieraan tegemoet te komen is er een collegiale ondersteuning die overwegend op vrijwillige basis verloopt. In sommige gevallen is er nood aan gepersonaliseerde en gerichte ondersteuning of professionalisering. Hierbij kan de aanwezige interne expertise verder benut worden.

Visieontwikkeling

Het ontbreekt nog aan een duidelijke schoolvisie over het geïntegreerd benutten van ICT-mogelijkheden. Er is een trend om meer en meer gebruik te maken van het computerlokaal, ten nadele van een gevarieerde aanwending van computers in de klas.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Curriculum

4.1.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft in haar pedagogisch project verschillende items opgenomen die duidelijk refereren naar haar visie op haar onderwijsaanbod. De school is een leerschool waar leerkrachten streven naar kwaliteitsonderwijs. Ze wil vooral werken aan een stevige basis voor lezen, schrijven, rekenen en wereldoriëntatie. Het fundamentele doel is de leerlingen te helpen zelfstandig en bekwaam te denken en te handelen in leefsituaties waarin zij zowel nu als later terecht komen. Daartoe volgt de school de leerplannen van haar onderwijskoepel en gebruikt ze verschillende onderwijsleerpakketten die de inhoudelijke vertaling zijn van de leerplannen. Ontwikkelings- en leerlijnen zijn belangrijk zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. De meeste leerkrachten houden in hun aanbod voor de meeste leergebieden rekening met actief leren, werkelijkheidsgericht onderwijs en zorgbreedte.

Vanuit de zorgwerking worden veel impulsen gegeven om de leerkrachten werk- en organisatievormen aan te reiken die bijdragen tot een krachtige leeromgeving. Verschillende lopende en afgeronde schoolprioriteiten beogen en beoogden intentioneel acties om dit te ondersteunen. In veel klassen heerst dan ook een krachtig leerklimaat waarin leerkrachten de eerstelijnszorg voor de kinderen ten volle opnemen. Ze bouwen vaak differentiatie in hun onderwijsleerproces in. Vooral tempodifferentiatie en vormen van verlengde instructie zijn ingeburgerd. Soms wordt in niveaugroepen gewerkt. Toch is de ondersteuning die expliciet het verhogen van leerkrachtvaardigheden beoogt eerder schaars. Het aanwenden van vormen van teamteaching is uitzonderlijk.

Het is nog geen gewoonte om systematisch over de doeltreffendheid van het onderwijsaanbod te reflecteren op basis van outputgegevens. De deelname aan de koepelgebonden toetsen biedt de school hiervoor nochtans voldoende mogelijkheden.

De school hecht veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen, ouders en leerkrachten. Zij organiseert regelmatig tevredenheidsonderzoeken, waarvan zij de resultaten analyseert en bespreekt. Waar mogelijk plant zij acties om haar onderwijsaanbod op basis hiervan bij te sturen.

De school staat open voor ontwikkeling. Ze onderzoekt hoe ze haar onderwijsleeraanbod door nieuwe inzichten kan verruimen en optimaliseren. Illustratief hiervoor zijn de acties die kaderen binnen haar aanbod vanuit de principes van meervoudige intelligentie. De samenwerkingsverbanden binnen de scholengemeenschap, de goede samenwerking met de begeleidingsdienst en met het CLB (Centrum voor leerlingenbegeleiding) dragen hier eveneens toe bij.

Verschillende teamleden nemen het initiatief om hun onderwijsaanbod op basis van nieuwe inzichten te verruimen en beter af te stemmen op de noden van de kinderen. Er is vanuit het schoolbeleid aandacht om dit te stimuleren en te honoreren. Dit zorgt ervoor dat deze initiatieven niet binnen klasmuren blijven en dat de motivatie van de leerkrachten hoog blijft.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school licht haar visie op haar evaluatiepraktijk toe in het schoolwerkplan en in de specifieke info voor de leerkrachten. Zo zorgt ze voor een breed draagvlak van haar uitgangspunten. De visie stelt duidelijk dat evaluaties doelgericht en voldoende breed moeten zijn. Ze moeten meer meten dan cognitieve vaardigheden met ruime aandacht voor het positieve. In de praktijk is dit echter nog niet optimaal gerealiseerd. Sommigen meten via een selectie uit methodegebonden en eigen toetsen vooral kennis. De evaluatie van vaardigheden en attitudes heeft nog groeikansen. Meerdere leerkrachten zijn zich hiervan bewust en ze experimenteren - zij het soms onbewust - binnen hun eigen klaspraktijk met verschillende alternatieve vormen van evaluatie. Die voldoen aan een aantal kwaliteitsaspecten: er is aandacht voor leerlingenbetrokkenheid en voor proces- en productevaluatie. Er is binnen het team een grote openheid om deze waardevolle initiatieven te bespreken. Op schoolniveau krijgt de evaluatiepraktijk van ICT in de bovenbouw momenteel prioritair aandacht. De school wil zo doelgericht kansen creëren om dit gaandeweg te laten doorstromen in andere leergebieden. In enkele groepen in de kleuterafdeling zijn de afspraken rond objectieve observatiecriteria voor meerdere ontwikkelingsaspecten weinig richtinggevend.

Om haar evaluatiepraktijk te ondersteunen maakt de school gebruik van gestandaardiseerde, genormeerde en koepelgebonden toetsen. De leerkrachten krijgen zo voorbeelden van goede praktijk te zien en dit werkt inspirerend voor hun eigen evaluatiepraktijk. De resultaten van deze toetsen worden geanalyseerd, besproken en ze leiden al tot een bijsturing van het onderwijsaanbod voor lezen en taalbeschouwing. Binnen de eigen klaspraktijk maken leerkrachten foutenanalyses van de methodegebonden en/of eigen toetsen. Ook dit leidt meer dan eens tot het afstemmen van het onderwijsaanbod. Daarnaast is er in de school een waardevolle praktijk van al dan niet gerichte observaties. Leerkrachten gebruiken observatieschriftjes en deze ondersteunen een brede beeldvorming. De kansen die de digitale registratie van evaluatiegegevens impliceren, worden nog niet volledig aangewend. Het is nog geen gewoonte om beeldvorming op langere termijn aan te wenden om de ontwikkeling of voortgang van de kinderen te ondersteunen.

Vooraf vanuit haar zorgwerking volgt de school de doeltreffendheid van haar evaluatiepraktijk op. Overlegmomenten binnen de zorgwerking bevorderen de zelfreflectie over aanpak en resultaten in belangrijke mate. Vanuit haar prioriteiten wil de school eveneens het effect van haar actie rond het evalueren van ICT nagaan. De concrete criteria hiervoor zijn echter nog niet voor alle teamleden duidelijk. Enkele leerkrachten bespreken de evaluaties met hun leerlingen. Beide partijen leren vanuit de reacties. Op deze manier bereikt de evaluatiepraktijk een belangrijk doel: leren uit fouten en vertrouwen krijgen door successen.

De teamleden tonen een grote bereidheid om vernieuwingen en ontwikkelingen te integreren in de onderwijspraktijk. Binnen het implementatietraject van de nieuwe onderwijsleerpakketten zoeken ze hoe ze hun evaluatiepraktijk kunnen optimaliseren. Vanuit STICORDI-maatregelen hebben ze eveneens al aandacht voor een gedifferentieerde evaluatie. Ook op het niveau van de scholengemeenschap is er binnen de nascholingsprioriteiten aandacht voor aspecten van de evaluatiepraktijk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het schoolbeleid steunt op een participatief en gedeeld leiderschap. Het samengaan van twee administratief verschillende scholen, twee directies en drie vestigingsplaatsen vormt in de praktijk een pedagogische eenheid. Beide directies worden sterk gewaardeerd voor de ondersteunende en inspirerende rol die ze vervullen. Daarbij zijn ze naargelang de situatie of het item het aanspreekpunt voor ofwel de respectieve vestigingsplaats ofwel het kleuter- of lager onderwijs. De leraren ervaren beide directies als zeer bereikbaar en aanspreekbaar zowel in het formele als informele circuit. De directies van hun kant slagen er in om een vrij goed zicht te krijgen op het functioneren en de noden van zowel leraren, de deelteams als de school.

Voor bepaalde deelaspecten maakt de school gebruik van lestijden beleidsondersteuning. Daarmee krijgen teamleden afgebakende opdrachten om voor sommige prioriteiten praktisch of voorbereidend werk te leveren. De criteria om teamleden hiervoor aan te spreken of om dergelijke opdrachten te formuleren, zijn soms onduidelijk.

De leraren hebben een sterke waardering voor de inbreng en het functioneren van de interne en coördinerende zorgcoördinatoren. Ze worden algemeen erkend als drager en professionele kracht van het zorgbeleid. Er is ook geregeld overleg tussen het directie- en het zorgteam waardoor de schoolontwikkeling in diverse deelterreinen op elkaar wordt betrokken.

De school profileert zich als de plaatselijke school en spant zich in om een positieve rol te spelen in het plaatselijke gemeenschapsleven. Hoewel ze een eerder cognitieve traditie heeft, is er toch een duidelijke evolutie naar een bredere school op basis van haar maatschappelijk opdracht om te streven naar de realisatie van alle eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Dit blijkt zowel uit de praktijk als uit documenten en gesprekken.

Op het uitvoeringsniveau en op de klasvloer blijkt voor een aantal aspecten soms nog een verschil in visie. Dit is meer het geval in het kleuteronderwijs dan in het lager onderwijs. Dit kan voor een deel verklaard worden vanuit het feit dat er tot voor kort minder systematische coördinatie in het kleuteronderwijs was.

Over en in de vestigingsplaatsen zijn er verschillende overlegkanalen: per niveau, per vestigingsplaats, algemene personeelsvergaderingen, werkgroepen ... In het overleg over leerlingen hebben de verschillende actoren een inbreng (klastitularis, zorgteam, ouders, directie, externe begeleiders) en streeft de school naar handelingsgerichte besluitvorming.

De school benut steeds meer de mogelijkheden van de ICT als communicatiemiddel. Wat betreft het overzichtelijk verzamelen en bewaren van (digitale) informatie over de ontwikkeling en de leervorderingen van kinderen zijn er mogelijkheden die nog beter kunnen benut worden.

Er is een veelheid aan formeel en informeel overleg. Dit zorgt, in combinatie met het participatief leiderschap, voor een democratische en organische besluitvorming. Beide directies spelen hierbij een cruciale rol en fungeren als bindmiddel en koersbewaker. Ze zijn echter ook luisterend oor en stimulator. Indien nodig hakken ze knopen door.

De prioritaire werkpunten van de school zijn duidelijk vastgelegd. Doorgaans geven de teamleden hieraan collegiaal gevolg zodat eventuele conclusies of keuzes een gezamenlijk draagvlak hebben.

De meeste schoolprioriteiten lopen over meerdere schooljaren. Dit steunt op een strategie waarbij implementatieprocessen gefaseerd verlopen en op de overtuiging dat vernieuwingen minder effect hebben als ze zouden opgedrongen worden. Veelal wordt eerst het terrein verkend. Daarna volgt een fase van uitproberen, soms op vrijwillige basis. Daarna volgt doorgaans een evaluatie en worden beleidskeuzen gemaakt. Als sluitstuk is er in de regel een opvolging van de gemaakte afspraken en/of de implementatie. Dergelijke stapsgewijze vernieuwingen hebben het voordeel van de geleidelijkheid, kruisbestuiving en verankering. Het nadeel is dat er soms meer dan tien prioriteiten tegelijk lopen waardoor niet alle teamleden dit even diepgaand (kunnen) aanpakken. Het vergt van de directie ook een grote inspanning: de ambitie is om volgend schooljaar alleen al bijna tien verbetertrajecten gericht op te volgen. De eerlijkheid

gebiedt echter daartegenover te stellen dat afgewerkte prioriteiten vaak goed verankerd zijn in de school- en klaspraktijk.

De kwaliteitszorg en het prioriteitenplan kunnen nog meer beïnvloed worden door outputanalyse. Outputgegevens worden verzameld, maar de analyse kan nog met meer diepgang verlopen. Mindere resultaten uit de outputgegevens leiden wel tot acties en verhoogde aandacht voor bepaalde leerdomeinen. Er wordt echter minder systematisch nagegaan wat de mogelijke oorzaken zijn van minder bevredigende resultaten.

Niettegenstaande het voeren van een talenbeleid geen prioriteit is, heeft de school er in aanzet wel al doelen voor uitgewerkt. Ze koppelt deze aan concrete acties waarvan er enkele momenteel in de praktijk lopen. De ontwikkeling van een gedragen visie plant de school op langere termijn. Ze wil die afstemmen op haar bijstellingen voor het onderwijsaanbod voor het leergebied Nederlands.

Vanuit haar zorgwerking stelt de school operationele doelen voorop om de gelijke onderwijskansen van alle leerlingen te garanderen. De schoolorganisatie faciliteert het bereiken van die vooropgestelde doelen en meerdere acties sluiten erop aan. De school evalueert de effecten van deze aanpak. Ze heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan met verschillende outputgegevens het effect van haar onderwijsaanbod voor wiskunde aantonen zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling.
- De evolutie van de kinderen wordt nauw opgevolgd om een stevige basis op te bouwen voor een doelgerichte leerbegeleiding.
- De teamleden leveren waardevolle inspanningen om de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen in de lagere afdeling handelingsgericht te ondersteunen.
- De school levert waardevolle inspanningen om zich te profileren als een plaats waar de kinderen verschillende muzische talenten kunnen ontwikkelen.
- De teamleden experimenteren doelgericht om hun muzisch aanbod te verrijken en alle domeinen aanbod te laten komen.
- De school voorziet een sterk kader om de ICT-eindtermen doelgericht en doordacht na te streven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamleden leveren waardevolle inspanningen om kinderen te laten ontwikkelen binnen een stimulerend pedagogisch en didactisch klimaat.
- De school ondersteunt de differentiatiepraktijk vanuit haar visie op zorgbreed werken.
- De teamleden richten hun evaluatiepraktijk vaak op de ondersteuning die de kinderen nodig hebben.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school heeft voor verschillende aspecten van haar werking een doordachte visie.
- De school hanteert verschillende vormen van gedeeld leiderschap.
- De teamleden vertonen een opmerkelijke bereidheid om samen school te maken.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het evenwicht en de volledigheid van het onderwijsaanbod in enkele klassen van de kleuterafdeling realiseren en bewaken.
- De verticale samenhang voor het aanbod van verschillende ontwikkelingsaspecten in de kleuterafdeling versterken.
- De implementatie van het muzisch aanbod en de evaluatie ervan verder zetten. Komen tot afspraken over materiële voorzieningen, evaluatie en leerbegeleiding.
- Het realistisch en proefondervindelijk rekenonderwijs in enkele klassen versterken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De visie op evaluatiepraktijk operationaliseren en doelgericht verruimen naar brede ontwikkeling. De rapporteringspraktijk hierop afstemmen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een weloverwogen gedoseerde aanpak van gedragen prioriteiten gekoppeld aan ondersteuning en systematische opvolging.
- Outputanalyse verder uitwerken om de onderwijskwaliteit te verbeteren.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ingrid Ocket de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	